

**Brüssel, 13. oktoober 2026
(OR. en)**

14436/26

**CONOP 70
CFSP/PESC 1657
COARM 191**

MENETLUSE TULEMUS

Saatja:	Nõukogu peasekretariaat
Saaja:	Delegatsioonid
Teema:	Nõukogu järeldused teatavate tavarelvade konventsiooni seitsmenda läbivaatamiskonverentsi kohta

Delegatsioonidele edastatakse lisas nõukogu järeldused ülemääraseid kahjustusi tekitavate või valimatu toimega tavarelvade kasutamise keelustamist ja piiramist käsitleva konventsiooni seitsmenda läbivaatamiskonverentsi kohta, mille nõukogu (välisasjad) kiitis heaks oma 4201. istungil 12. oktoobril 2026.

NÕUKOGU JÄRELDUSED**ÜLEMÄÄRASEID KAHJUSTUSI TEKITAVATE VÕI VALIMATU TOIMEGA
TAVARELVADE KASUTAMISE KEELUSTAMIST JA PIIRAMIST KÄSITLEVA
KONVENTSIOONI SEITSMENDA LÄBIVAATAMISKONVERENTSI KOHTA**

1. Nõukogu tervitab ülemääraseid kahjustusi tekitavate või valimatu toimega tavarelvade kasutamise keelustamist ja piiramist käsitleva konventsiooni (teatavate tavarelvade konventsiooni) eelolevat seitsmendat läbivaatamiskonverentsi, mis toimub 16.–20. novembril 2026 Genfis. Euroopa Liit on täielikult pühendunud sellele, et anda konstruktiivne panus teatavate tavarelvade konventsiooni seitsmenda läbivaatamiskonverentsi edukate tulemuste saavutamisse. Nõukogu väljendab Šveitsile tunnustust selle eest, et ta on teinud ettepaneku olla teatavate tavarelvade konventsiooni läbivaatamiskonverentsi eesistuja, ning kinnitab taas oma valmisolekut toetada eesistujariiki läbivaatamiskonverentsil.
2. Läbivaatamiskonverents toimub halveneva ülemaailmse julgeolekumaastiku, sealhulgas Euroopa Liidu piiridel toimuva täiemahulise intensiivse sõja ning tähelepanu ja vastuseid nõudvate kujunemisjärgus tehnoloogiate kiire arengu taustal. Seda arvesse võttes annab läbivaatamiskonverents võimaluse kiiresti suurendada jõupingutusi teatavate tavarelvade konventsiooni rakendamise tugevdamiseks. Läbivaatamiskonverentsi prioriteet peaks olema tagada konventsiooni tulemuslikkuse säilimine ja edasine tugevdamine, sealhulgas hoides konventsiooni vastavuses uute arengute ja kujunemisjärgus tehnoloogiatega.
3. Nõukogu tuletab meelde, et teatavate tavarelvade konventsioon ja selle protokollid on rahvusvahelise humanitaarõiguse peamised õiguslikud vahendid ja lahutamatu osa. Teatavate tavarelvade üha laialdasem kasutamine tsiviilelanikkonna ja taristu vastu põhjustab murettekitavat humanitaarkahju, eelkõige linnakeskkonnas, ning nõuab kiiret reageerimist. Nõukogu tuletab meelde kohustust austada rahvusvahelist humanitaarõigust ja tagada selle järgimine igas olukorras. Nõukogu kordab ELi ja selle liikmesriikide pühendumust rahvusvahelise humanitaarõiguse austamisele ja täielikule järgimisele ning täielikule rahvusvahelise humanitaarõiguse järgimise edendamist käsitlevate ELi suuniste täitmisele.
4. Nõukogu rõhutab, et teatavate tavarelvade konventsioon on ainulaadne rahvusvaheline foorum, mis koondab diplomaatilisi, õiguslikke ja sõjalisi eksperditeadmisi, ning asjakohane foorum, et reageerida kiiretele arengutele relvatehnoloogia valdkonnas, aidates seega oma volituste kaudu ennetada ja vähendada nii tsiviilisikute kui ka võitlejate kannatusi.

5. Nõukogu tuletab meelde ülemääraseid kahjustusi tekitavate või valimatu mõjuga relvadega kaasnevaid probleeme ning teatavate tavarelvade konventsiooni rolli nendega tegelemisel, mis toimub konkreetsete relvade kasutamise piirangute vastuvõtmise ja konkreetsete relvade keelustamise kaudu.
6. Nõukogu rõhutab konventsiooni ja selle protokollide ülemaailmse kohaldamise tähtsust ning tuletab meelde ELi sellealaseid jõupingutusi. Konventsiooni ja selle protokollide tugevuse ja tulemuslikkuse suurendamiseks innustab nõukogu kõiki riike, kes ei ole seda veel teinud, ühinema viivitamata teatavate tavarelvade konventsiooniga ja selle protokollidega.
7. Nõukogu rõhutab, kui olulised on teatavate tavarelvade konventsiooni teemalised kaasavad arutelud kõigi sidusrühmade aktiivse osaluse ja vaatlejate tehniliste eksperditeadmistega, millel on keskne roll selles, et laiendada teatavate tavarelvade konventsiooni üle peetava mõttevahetuse ulatust ja tagada käsitletavate keeruliste küsimuste terviklik mõistmine. Nõukogu rõhutab sellega seoses kodanikuühiskonna olulist rolli.
8. Nõukogu rõhutab läbipaistvuse ja usalduse suurendamise tähtsust teatavate tavarelvade konventsiooni ja selle protokollide rakendamisel ning innustab kõrgeid konventsiooniosalisi rakendama oma õiguslikke, riiklikke aruandlus- ja tehnilisi kohustusi, parandama oma riiklike aruannete esitamise määra ja kvaliteeti ning osalema edasistes riiklikku rakendamist käsitlevates aruteludes.
9. Nõukogu tervitab autonoomsete surmavate relvasüsteemide valdkonna kujunemisjärgus tehnoloogiate valitsusekspertide rühma tehtud tööd. Nõukogu tervitab konsensust, mis saavutati valitsusekspertide rühmas vahendi elementide suhtes, piiramata selle laadi, ja muude võimalike meetmete suhtes. On julgustav näha kokkulepet järgmise osas: kirjeldus; rahvusvahelise humanitaarõiguse põhimõtete ja nõuete kohaldamine ja nende järgimise tagamise vajadus; konkreetsete keeldude, nõuete ja riskimaandusmeetmetega seotud elemendid, eelkõige need, mis on seotud inimteguriga; ning vastutus. Kõik need peavad olema tulevaste volituste aluseks.
10. Olulised versta-postid on nii 11 juhtpõhimõtet kui ka nüüdseks vahendi elementide ja muude võimalike meetmete suhtes saavutatud kokkulepe. Need kujutavad endast piisavat alust, mille põhjal luua juhtimiseks tegevus- ja õigusraamistik. Nõukogu avaldab tänu eesistujale, Madalmaade Kuningriigi suursaadik Robert In den Boschile autonoomsete surmavate relvasüsteemide valdkonna valitsusekspertide rühma suurepärase juhtimise eest viimase kolme aasta jooksul.
11. Nõukogu rõhutab, et teatavate tavarelvade konventsioon on asjakohane rahvusvaheline foorum autonoomsete surmavate relvasüsteemide küsimuses, ning loodab, et 2026. aasta läbivaatamiskonverentsil võetakse vastu ambitsioonikad läbirääkimisvolitused, et valitsusekspertide rühm saaks vahendiga tööd jätkata, ilma et see piiraks selle laadi, tuginedes vahendi elementidele ja muudele võimalikele meetmetele, mis on sõnastatud viimases valitsusekspertide rühma autonoomsete surmavate relvasüsteemide aruandes ja muudes valitsusekspertide rühma protsessi tulemustes.
12. Nõukogu rõhutab, et kontrolli ja inimeste tehtavaid otsuseid käsitlev põhinõue tuleb säilitada kogu autonoomsete surmavate relvasüsteemide elutsükli jooksul. Lisaks ei saa masinatele üle kanda vastutust, mistõttu tuleb tagada, et jõu kasutamist käsitlevate otsuste eest vastutavad inimesed, et tagada rahvusvahelise õiguse, eelkõige rahvusvahelise humanitaarõiguse järgimine.

13. Nõukogu tuletab meelde oma toetust kahetasandilisele lähenemisviisile, mille kohaselt keelustatakse sellised autonoomsed surmavad relvasüsteemid, mida ei saa kasutada kooskõlas rahvusvahelise õiguse, eelkõige rahvusvahelise humanitaarõiguse nõuete ja põhimõtetega, ning toetust muude autonoomsete surmavate relvasüsteemide kasutamise reguleerimisele.
14. Nõukogu jääb ootama edasist tööd, et tagada kokkulepitud elementide tõhus operatiivne rakendamine. Lisaks rõhutab nõukogu, kui oluline on käsitleda ka vajadust autonoomsete surmavate relvasüsteemidega seotud õigusliku läbivaatamise järele ja õigusliku hindamise järele autonoomsete surmavate relvasüsteemide omaduste oluliste muudatuste korral.
15. Muudetud II protokolliga seoses väljendab nõukogu muret selle pärast, et jätkub miinide, püünismiinide ja muude seadeldiste kasutamine, mis põhjustab inimestele kannatusi ja kahju, sealhulgas väljendab ta muret isetehtud lõhkeseadete jätkuva tõsise ülemaailmse mõju ning nende valimatu kasutamise ja selle tagajärgede pärast, eelkõige valitsusväliste osalejate poolse terroriaktide toimepanemise ja isetehtud lõhkeseadete kasutamise pärast. Isetehtud lõhkekehade järjest laiem kasutamine tsiviilelanikkonna, taristu ja objektide, sealhulgas tervishoiusüsteemide ründamiseks põhjustab murettekitavat humanitaarkahju, eelkõige linnakeskkonnas, ning nõuab kiiret reageerimist. Nõukogu rõhutab, et ülemaailmse ohuga võitlemiseks on vaja teha jõupingutusi ennetuse, valmisoleku ja reageerimise tõhustamiseks ning et vaja on koordineerimist riiklikul, piirkondlikul ja rahvusvahelisel tasandil. Sellega seoses kordab nõukogu oma pikaajalist toetust riiklikele suutlikkuse suurendamise jõupingutustele ja humanitaardemineerimise operatsioonidele kogu maailmas, et tegeleda isetehtud lõhkeseadete ohuga.
16. Nõukogu rõhutab vajadust kaasata aktiivselt erasektor, eelkõige isetehtud lõhkeseadete tootmiseks kasutatavate lähteainete tootjad ja turustajad, et vältida nende ainete kõrvaesuunamist volitamata lõppkasutajatele. Nõukogu rõhutab jõuliste riiklike meetmete tähtsust, et ennetada relvade ja lõhkeainete lähteainete kõrvaesuunamist terroristidele ja see peatada.
17. Nõukogu rõhutab, et muude miinide kui jalaväemiinide (MOTAPM) valimatu ja ebaproportsionaalne kasutamine avaldab mõju humanitaarolukorrale ning toob kaasa raskeid tagajärgi sotsiaalsele ja majanduslikule arengule. Nõukogu tunnistab, et muud miinid kui jalaväemiinid on seaduslikud relvad, kuid konventsiooniosalised on kohustatud tagama, et neid kasutatakse kooskõlas rahvusvahelise humanitaarõigusega, sealhulgas võttes kõik võimalikud ettevaatusabinõud, et kaitsta nende relvade eest tsiviilelanikke. Nõukogu kutsub kõrgeid konventsiooniosalisi tungivalt üles täiendavalt arutama, kuidas tagada muudetud II protokoll järgimine, sealhulgas seoses muude miinide kui jalaväemiinidega, ning kutsub üles jätma selliste miinide teema teatavate tavarelvade konventsiooni päevakorda, tagamaks, et kõrged konventsiooniosalised saavad selle teema arutamist konstruktiivsel ja läbipaistval viisil jätkata.
18. III protokollis osas väljendab nõukogu muret seoses süüterelvade suurenenud kasutamisega tsiviilisikute vastu või selliste sõjaliste sihtmärkide vastu, mis asuvad kohas, kus on suur tsiviilisikute kontsentratsioon, ning mõistab sellise kasutamise hukka, kuna nende relvade valimatul kasutamisel on julmad tagajärjed ja see põhjustab vastuvõetamatuid kannatusi.
19. Nõukogu peab väga kahetsusväärseks, et III protokollis küsimused jäeti teatavate tavarelvade konventsiooni päevakorrast välja, ning palub need uuesti päevakorda lisada, kuna struktureeritud arutelu konventsiooni rakendamise üle peaks toimuma kõigi konventsiooni protokollide osas.

20. V protokollis osas tuleb nõukogu meelde, et sõjategevusest mahajäänud lõhkekehad on jätkuvalt relvastatud konfliktidest tulenev oht, mis ähvardab tsiviilelanikke, sealhulgas lapsi, pikka aega pärast vaenutegevuse lõpp. Nõukogu rõhutab, et sõjategevusest mahajäänud lõhkekehad aeglustavad märkimisväärselt ülesehitustegevust ning takistavad sotsiaalmajanduslikku arengut ja neil on tõsised negatiivsed tagajärjed keskkonnale.
21. Viimastel aastatel on maailmas taas hakatud kasutama eri liiki miine, sealhulgas jalaväemiine, kobarlasingumooni ja muid lõhkerelvi, eelkõige Venemaa Ukraina-vastase agressioonisõja tulemusena. Nõukogu on jätkuvalt kindlalt otsustanud järgida asjaomaseid konventsioone ja rahvusvahelist humanitaarõigust, et säilitada ühise julgeoleku raamistik, mille nurgakiviks need on.
22. Nõukogu kinnitab taas ELi pühendumust jätkata püsiva ja pideva toetuse pakkumist demineerimisoperatsioonidele, riskiharidusele ja ohvriabile, et tuua mõjutatud piirkondade kogukondadele käegakatsutavat kasu, luues uusi võimalusi majanduskasvuks ja stabiilsuseks.
23. Nõukogu tuleb meelde, et Venemaa põhjendamatu ja ebaseaduslik agressioonisõda Ukraina vastu on rahvusvahelise õiguse, sealhulgas ÜRO põhikirja ja rahvusvahelise humanitaarõiguse ning teatavate tavarelvade konventsioonist ja mitmest selle protokollist tulenevate Venemaa kohustuste jöhker rikkumine, ent ka humanitaarkatastroof Ukraina ja selle rahva jaoks.
24. Mis puudutab haldus-, finants- ja korralduslikke küsimusi, siis konventsiooni ja selle protokollide tulemusliku toimimise ning konventsiooni rakendamise toetusüksuse töö tagamiseks on jätkuvalt oluline, et kõrged konventsiooniosalised maksaksid iga-aastaseid sissemakseid täielikult ja õigeaegselt. Nõukogu kutsub seega kõiki kõrgeid konventsiooniosalisi üles täitma õigeaegselt oma rahalisi kohustusi ning kutsub kõiki osalisriike üles maksma õigeaegselt ja täielikult oma kohustuslikke sissemakseid. Teatavate tavarelvade konventsiooni ja selle protokollide haldamise ja rakendamise osas innustab nõukogu ÜROd tagama konventsiooni tõhusa ja tulemusliku rakendamise.
25. Nõukogu soovib korrata oma pühendumust soolise perspektiivi integreerimisele kõikidesse desarmeerimise, relvade leviku tõkestamise ja relvastuskontrolli alastes jõupingutustes kooskõlas ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooniga 1325 ja sellega seotud resolutsioonidega, sealhulgas edendades naiste täielikku, võrdset ja sisulist osalemist teatavate tavarelvade konventsioonis.
26. Lisaks soovib nõukogu meelde tuletada, et nõukogu 13. novembri 2025. aasta otsusega (ÜVJP) 2025/2322 pikendas ta teatavate tavarelvade konventsiooni rakendamise toetusüksuse rahalist toetamist (1,3 miljonit eurot kolme aasta jooksul). See järgneb varem ELi poolt teatavate tavarelvade konventsiooni jaoks antud rahastusele ning selle eesmärk on tugevdada riikide suutlikkust kaitsta tsiviilisikuid ning leevendada tava- ja kujunemisjärgus relvatehnoloogiate mõju. See otsus annab tunnistust sellest, et liit omistab suurt tähtsust mitmepoolsusele, reeglitel põhinevale maailmakorrale ja rahvusvahelisele õigusele, ning sellest, kui oluliseks ta peab teatavate tavarelvade konventsiooni eesmärkide kindlat rakendamist.
-